

SLOVENEČ.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 30 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inzerate) vsprejema upravništvo in ekspedicijska v „Katoli. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 196.

V Ljubljani, v sredo 28. avgusta 1895.

Letnik XXIII.

Narodnost in kozmopolitizem.

Kolikor daleč seza svetovna zgodovina v temno preteklost nazaj, zasledujemo dvoje nasprotnih si načel, narodnosti in kozmopolitizma. Oboje načelo je v obče opravičeno, a istotako napačno, če se tira in razvija do skrajnosti. A človeška narava je taka, da ljudje malokje priznavajo relativno opravičenost obeh nasprotij, temveč zagazijo ali na kriva pota tesnosrčnega nacionalizma ali pa v kozmopolitizem, ki osmeši vsako narodno gibanje, sramoti vsa plemenita narodna čustva.

Napoleon I. je bil precej kozmopolitičnega duha. Njegova želja je bila, da si postavi na glavo cesarsko krono cele Evrope. V ta namen si je prisvajal narode raznih jezikov in šeg in navad. Napoleon I. je bil sin svojega časa in prva francoska revolucija je dala svetu kozmopolitičen značaj. „Liberté, égalité, fraternité“, to so bile vsakdanje fraze, s katerimi so tedanji frazérji obljubovali vsem narodom napredek in srečo. Napoleon I. je večkrat naglašal, da hoče ideje prve revolucije razširiti po vsej Evropi, in te ideje so bile bolj kozmopolitične, dasi se je slučajno nekodi vzbudila narodnostna ideja, kakor n. pr. pri nas na Slovenskem. Ko pa je Napoleon moral stopiti s svetovnega odra, vzbudila se je po raznih deželah narodna misel v plamteč ogenj. — Grška se je po mnogih bojih oprostila turškega jarma, severoameriška unija je proglasila geslo: Ameriko Američanom. L. 1848 vzbudili so se iz dremote tudi razni avstrijski narodi, zahtevajoč svoje pravice. Pravi zastopnik narodnostne ideje pa je bil Napoleon III. Z njegovo pomočjo nastalo je sardinsko kraljestvo, on je dal povod, da se je združila Nemčija.

Vojska l. 1866 je znova podkurila narodnostne boje v Avstriji. Beust je izročil Ogersko Mažarom,

Avstrijo Nemcem. Od tedaj napor slovenskih narodov v Avstriji za enakopravnost, in ti boji se ne bodo poglobili, dokler bodo hoteli odločavati ter rezati kruh samo Nemci, oziroma Mažari. Prej ko so končani, pošteno končani ti boji, tem bolje za skupno državo.

Na Balkanu so ostali Srbi, Rumuni in Bolgari. Narodnostno idejo razširili so po Rusiji Katkov, Aksakov, Leontjev in drugi. V Belgiji se je razvilo flamsko gibanje, Irci so z novimi močmi stopili v boj za dom in življenje. Celó v mrzli Skandinaviji so se ogreli Norvežani proti švedskim gospodarjem.

Če ne varajo znamenja, je narodnostno načelo sedaj doseglo vrhunec razvoja. Zgodovina pa uči, da se menjavata narodnostno in kozmopolitično načelo. Socijalnodemokratska stranka naravnost zameta narodnostno načelo, in vendar je ta stranka pri zadnjih volitvah v Nemčiji spravila na noge največ volilcev. To je „znamenje časa“, ki ga ne smemo prezirati, dasi ga s svojega stališča obsojamo, dokler nismo popolnem enakopravni v veliki avstrijski družini. Sicer pa narodnostni čut ne bode nikdar zamrl, kajti naraven je in opravičen, a upamo, da pridejo časi, ko se ublažijo narodnostna nasprotja.

Svet je sedaj v „znamenju svetovnega prometa“. Mejnarodni promet pa je še vedno pospeševal neke vrste svetovno državljanstvo, vzgajal mrzle in računajoče kozmopolite. In dandanes promet napreduje orjaškimi koraki.

Ozrimo se sto let nazaj; kako slaba je bila organizacija mejnarodnega prometa! Poštni voz in ladije na jadra so ga posredovale. Kdor je tedaj videl Dunaj ali celó potujoč prestopil mejo državno, tega so že občudovali. Izumili so parnik, železnico, brzojav, telefon itd.: narodi so se zblizali.

Kaj je sedaj priprostemu Dolenjcu vožnja v daljno Ameriko? Kot svetovni državljani, smemo reči, pogovarjamo se o kupčiji in letini z antipodi, dočim pričetkom stoletja niti poštnih znamk niso imeli. Mere in uteži bodo kmalu povsod jednaki, denar se preustroja v jedoto, časniki vsak dan prinašajo „preglede po širnem svetu“, tuji jeziki postajajo mejnarodni. Francoz se uči angleščine, nemščine in ruščine, tudi ponosni Anglež vtika nos v tuje slovnice, in po višjih deklislih šolah vzgajajo papige. Nekaterim še to ne zadošča: župnik Schlegler je skoval svoj „vola pūk“, dr. Esperanto „pasilinguo“.

In pogledite kuhinje večjih hotelov v svetovnih mestih! Američan je in pije v „American bar-u“, Francoz v hotelu „de France“, Anglež v hotelu „Bristol“, prav kakor doma. V „varieté“-gledališčih pojó v raznih jezikih, v kavarni „Bauer“ najde celó Patagonec svoj domač časnik. V Berlinu in drugod gre Anglež v aglikansko, Rus v pravoslavno cerkev. Rus najde povsod svoj „samovar“, Anglež svoj „plum-pudding“. Imamo že srednje-evropski čas, salon v Moskvi je opremljen, kakor v San Francišku. Skratka omikani svet si podaje roke, jednako se oblači, jednako vozi, uči se jednako misliti in živeti. Časi so minuli, ko smo kot „divja zver“ občudovali Angleža v pisanih hlačah.

Vedno sicer še živi antagonizma mej „velikimi“ narodi, vendar smemo naglašati, da kozmopolitičen duh veje po Evropi ter oživlja duhove, ki želé svetovni mir, razoroženje vseh armad.

In mi Slovenci, ali bodimo kozmopolitje! To bi bila naša smrt v valovju germanizma in irredente! Mi še praznih rok stojimo kot berači pred vratmi svetovnega sodišča. Premalo nas je in premehki smo, da bi se vzdržali v boju za obstanek, ako pravična vlada ne brani naših božjih in človeških pravic. Zato vstrajajmo v boju za sveto, pravično stvar, kajti

LISTEK

Popotovanje Miška Zmetenka in Lenarta Barigeljca.

Črtica iz dijaškega življenja; spisal Janko Barle.

(Dalje.)

Solnce je že poljubljevalo vrhove gora, a v onem gorskem zakotju na vznožju ponosnih Gorgancev je bilo takó, takó prijetno. Mlin je jednolično ropotal, potoček je šumel in se lesketal v zadnjih solčnih žarkih, a mnogoštevilna perutnina, posebno pa zgovorne race in blebetave gosi, kakor da so se hotele še do sita nablebetati, predno se odpravijo k sladkemu počitku. A, kar je naša popotnika najbolj ganilo, bil je ljubeznjiv, vesel sprejem njiju prijatelja, kateri se je čez dolgo časa zopet vrnil v domači mlin. Vsakdo mu je veselo stisnil roko, vsakdo imel je zanj prijazno besedo, bilo ga je vse veselo, ker je dobro dovršil šolsko leto. Lenart Barigelje se je živo spomnil takih sprejemov pretekla leta, ko se je tudi on veselo vračal na svoj dom. Tudi njega so ónega dne tako pričakovali, tudi njega so se onega dne njegovi stariši, bratci in sestre nadejali in pogledovali, od katere strani bode jo primahal domov, vendar pričakovali so ga zaman. On se potika pri ptujih ljudeh, — domov ne sme! Oj ti nesrečna lehkomisljenost!

Seveda, da je bilo domačemu sinu in njegovim gostom marsikaj pripravljeno. Onega dne snažili so baš potok in nalovili mnogo gorskih ribic. Kako so pač dobro dišale spečene na masti! Kar pohrustale so se, posebno sta jim pa naša popotnika naredila vso čast. Ni čudno, saj že od jutra ni bilo nič toplega v želodcu!

Pripovedovanja bilo je dovelj, dasi so bila nekatera vprašanja našima junakoma zelo neprijetna, ker so ju spomnila domačih. Utrujena sta tudi že bila, za to sta prav veselo sprejela povabilo prijatelja, da gredo k počitku. Na svežem, dišečem senu, to se je spalo, da nikoli tega! Prav nerada sta se drugega jutra vzdignila, da se odpotita na daljno pot. Ali moralo je tudi to biti.

„Ali res ne mislita domov?“ — popraša ju gostoljubni prijatelj, ko ju nekoliko spremlja.

„Ne kaže! Morda si v svetu dobiva kakovo službico, ali kaj drugega, in potem bodeva domov pisala, da nama oprosté. Potem bode vse pozabljeno.“

„Čudna sta. Ali mislita, da povsodi že na vaju čakajo. Najbolje bode, da se obrneta domov.“

„Ali sramota, sramota, kako se moreva domá pokazati? In kaj bodejo roditelji rekli?“

„Odpuste vama.“

„Ne moreva, ne. Hvala ti lepa bratec, blagor tebi. Spomni se kaj naju.“

„Z Bogom, srečno hodita. Bog bodi z vama!“

Segli so si prijatelji v roke in odhajali, oni na svoj dom, a naša znanca dalje čez holmee, da prideta h Krki zopet na glavno cesto. „Sijalo jutro je mlado“ in vdihnili je njima zopet nekoliko poguma v otožna srca. Pri Cerkljah prebrodita Krko in obžalujeta, da ni še ondi mosta, ker jima je ta prevoz izvelkel vsakemu po dva kebra že iz tako prazne mošnje.

Po ravni krški dolini se je ugodno potovalo. Lenart Barigelje kot zgodovinar — v tretji šoli se že zgodovina uči — prenesel se je v duhu v one davne čase, ko so se ondot sprehajali v svojem slavnem mestu Novidunumu stari Rimljani. Blagroval je one čase, saj ondanj učeča se mladina še izvestno ni dobivala spričeval, katera bi ji zaprla vrata v očetovsko hišo, kot njima dvema. Mislil je pa tudi, kje bi našel lonec starih, zlatih rimskih novcev, da ž njimi osreči sebe in svoje domače, ker jih s svojim spričevalom ni mogel. To je bila pač prazna domišljija, ker se je skoraj oglasil lačni želedec, kateri je našima junakoma narekoval, da si kupita v Krškem za nekoliko novčičev kruha.

Krško je sicer jako prijetno mestece, vendar naša popotnika sta si ga skoraj ogledala. O Valvazorju, slavnem našem zgodovinarju, sta ondanj še malo znala, da bi si ogledala njegovo hišo, a druge znamenitosti pregledala sta na gredoč. Tako sta š

toliko smo vendar vredni, ko divji Armenci v azijski Turčiji.

Črne bukve kmečkega stanu.

12. Nemčija.

(Dalje.)

Važno merilo za blagostanje kmečkega stanu je socijalna demokracija. Ta prihaja na bojišče kapitalizma z nižjimi stanovi, prepričevati jih, da je vsak boj zastoj, da morajo pasti, da jim pa že padlim svita zarija lepših časov v socijal-demokratski državi.

Posneli smo že v tem spisu načrt francoskih kmečkih socialistov. Ker je stvar velike važnosti, podajemo tu tudi točke, ki jih je sestavil poljedelski odbor socijalno-demokratske stranke, da jih predloži velikemu shodu meseca oktobra v Monakovem v pretres. Te točke se bodo, ko se vsprejmo, pridejale erfurskemu socijalno-demokratskemu programu*) in prepričani smo, da jih bodo naši avstrijski socialisti brž za njimi posneli. Načrt se glasi tako-le:

• Socijalno-demokratska stranka na Nemškem zahteva v sedanjem državnem in družabnem redu zato, da se demokratizujejo vse javne naprave v državi in v občinah in da se povzdignejo socijalne razmere delavskih stanov in se zboljša obrt, kmetijstvo, trgovina in promet:

Obvezno obiskovanje javnih ljudskih in nadaljevalnih šol. Ustanovi naj se dovolj obrtnih in poljedelskih strokovnih šol, vzornih gospodarstev in poskuševalnic; redno naj se vrši pouk v kmetijstvu.

Odpravijo naj se vsi realni davki (obrotni, hišni, zemljiški davki itd.)**)

Odpravijo naj se vsa oblastna opravila in vse pravice, ki so z zemljiškim posestvom v zvezi (predprave v zastopih, patronat, fidejkomis, davčne predprave itd.).

Brez odškodnine naj se odpravi vsakršna se obstoječa dedna podložnost in bremena in dolžnosti, ki iz nje izvirajo.

Ohranijo in pomnože naj se javna zemljiška posestva (državno in občinsko posestvo vseh vrst itd.), vzlasti naj se izpremeni posest mrtve roke (društvena, ustanovna in cerkvena posestva), realnih občin, gozdov, vodne sile itd. v javno posest pod nadzorstvom ljudskih zastopov.

Uvede naj se kupna predprava za občine glede na posestva, ki se prodajajo na dražbi.

Državno in občinsko zemljišče naj se obdeluje na lasten račun ali naj se da v najem zadrugam kmečkih delavcev in malih kmetov, ali pa, če se to ne izkaže, naj se da v najem posamnikom, ki je bodo obdelovali pod državnim ali občinskim nadzorstvom.

*) Ta program se je sklenil 14. do 20. oktobra 1891 in je dozdaj jedini veljal za socijalistično stranko na Nemškem.

**) Socijalna demokracija odobrava jedino le stopnjevanje dohodninskih davek.

Državni kredit zadrugam, ki obsegajo vse, katerih se tičejo, ali pa posamnim občinam zato, da se očisti polje, da se zboljšava zemlja, da se napelje ali odpelje voda.

Država ali dežela naj prevzame troške za napravo in ohranitev javnih prometnih sredstev (železnic, cest, potov, vodotokov) in jezov.

Podržavi naj se hipotečni in zemljiški dolg; obrestna mera naj se zmanjša do višine lastnih troškov.

Podržavi naj se zavarovanje premičnega in nepremičnega blaga (zavarovanje proti ognju, toči, vodi, zavarovanje živine itd.) in čim najbolj naj se razširi zavarovanje na vsa podjetja, ki se morejo zavarovati.

Država naj da svojo podporo ob sili vsled škodljivih natornih dogodkov.

Ohrani in razširi naj se neomejena pravica na gozde in na pašo; pri tem naj si bodo vsi občani enakopravni.

Lovska pravica na lastnih ali najetih tleh bodi slobodna. Zabranijo naj se škode po divjačini in lovu; če se zgodé, naj se popolnoma povrnejo.

Zakoni v varstvo delavcev naj se primerno raztegnejo na poljedelske delavce.

Delavske razmere na deželi naj nadzirajo državni poljedelski urad, okrajni poljedelski uradi in poljedelske zbornice.

Temeljito naj se skrbi za zdravje delavcev po mestih in na deželi.

Prepire, izvirajoče iz delavskega razmerja, naj presojajo obvezna sodišča za obrtne in poljedelske delavce in posle.

Zavarovanje delavcev naj se raztegne tudi na poljedelske delavce.*

Tak je torej poljedelski program nemških socialistov. Kakor vse kaže, bo gotovo pri strankarskem shodu precej nasprotstva; saj se je, komaj je bil priobčen, oglasil najboljši teoretik socijalno-demokratske stranke, Karol Kautsky, in ga je v mnogih ozirih pobijal.*)

V svojem spisu trdi, da posledice tega programa v mnogem obziru škodujejo socijalni demokraciji, ker preveč podpirajo kmečki stan.**)

Kautsky pozna najbolje socijalno demokratska načela in po njegovih lastnih izjavah lahko sodimo, da socijalna demokracija ne more braniti malega kmeta, četudi mu v slepilo in v

*) Unser neuestes Programm, N. Z. 1894/95. 557 nasl. 586 nasl. 610 nasl.

**) Str. 564 pravi n. pr.: „Ali naj res od države več zahtevamo za zemljiškega posestnika, nego za proletarca?“ — Str. 565: „Poljedelski odbor (agrarna komisija) zahteva državnega kredita zadrugam t. j. ... samo v ta namen, da se zemljišču zviša vrednost. Pač čuden socijalno demokratski program! ... To ni več socijalno-demokratski poljedelski program, marveč poljedelski program; to ni program, ki prenaša stanovski boj mej posestniki in brezposestniki ljudmi na deželo, marveč program, ki hoče vdnjati stanovski boj proletarijata koristim zemljiškega posestva.“

agitatorične namene podaje — poljedelske programe. Jasno pravi sam:*)

»Kakeršna koli sredstva naj si v okviru sedanjega državnega in družabnega reda izmislimo, nikjer ne zadenemo korenine kmečkega žalostnega stanja, ker to ima ravno korenine v sedanjem državnem in družabnem redu. Staro naravno gospodarstvo, stara kmečka samozadovoljnost je za zmiraj končana. Nujne je od dne do dne odvisnejši od trga in ravno tako nujno se od dne do dne slabša njegovo stanje vsled razvoja novodobnega proizvodnega načina. Če se je mogel nekoliko ubraniti tekmovanju obdelovanja v velikem, akoravno samo tako, da je propadel do najslabše hranjene in najbolj z delom presiljene tovarne živine, mu je vendar nemogoče, da bi se vstavljal tekmovanju, ki nastaja po razvoju novodobnega prometa; ta razvoj, ki se še ni dokončal, izroča preobremenjenega kmeta v izsesani Evropi tekmovanju najrodovitnejših, deviških tal, najugodnejšega podnebja, najmanj zahtevajočih delavcev. ... Vsak agrarni program, ki obeta kmetu boljše razmere v kmetijstvu — v sedanji družbi, je goljufija. — Mi se ne smemo gledé na kmeta skušati z agrarci, ker bi bili pri tem vedno premagani, marveč moramo dokazovati, da ne more nobena stranka kmetom kaj znatnega, izpeljivega ponujati v okviru današnje družbe, in da je jedina stranka, ki jim more pomagati — socijalno-demokratska, ker je ta jedino revolucijska. To povejmo kmetom. Morda ni praktično, toda resnično in potrebno je. — Hodimo na deželo, najprej ne žet, marveč sejati. Skupni sad svoje agitacije na kmetih bomo odtrgali še-le tisti dan, ko se bo imel odločiti proletarski boj; če se tedaj naši nasprotniki zastoj obrnejo na kmečko ljudstvo, če njegova večina prestopi k nam ali če ostane vsaj nevtralna, je naša stranka dovolj poplačana za vse do tedaj dozdevno brezplošno svoje delovanje, s katerim je sejala seme revolucijskega izpoznanja in revolucijskega navdušenja po deželi. Potem je zadeta moč naših nasprotikov v mozeg.«

Te besede so nam jasen tolmač vse socijalistične agitacije mej kmeti in vseh njihovih agrarnih programov. »Najslabše hranjena in najbolj z delom presiljena tovarna žival« — kmet se ima nasrkati »revolucijskega izpoznanja in revolucijskega navdušenja!«

(Dalje sledi.)

*) Unser neuestes Programm o. c. str. 617. 618. 619. 624. 625.

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. avgusta.

Dijaška kuhinja v Celju zelo vznemirja „Neue Freie Presse“ in „Grazer Tagespost“. Z vidno jezo, ki je lastna le nemškim zagrizencem, poročata svojim zvestim čitateljem o sklepu društva „dijaška

tam jedenkrat popoldne našla na Savskem mostu, kjer se je ondaj tudi še za pešce mostnina plačala in gledala doli v deročo Savo, katero sta videla oba prvič.

„Kam pa zdaj, ali doli na Hrvaško spremljevaje Savo na njenem teku, ali pa gori po Štajerskem?“ povprašata jeden drug drugega.

Lenart Barigelj je bil preje namenjen doli na Hrvaško in potem doli v Bosno, in sicer k trapištom v Banjaluko, ker je nekaj čul, da ondi sprejemajo mlade ljudi v samostan. Ali na meji lepe kranjske dežele — bodi omenjeno, da je imel zelo čuteče srce za svojo domovino — tožilo se mu je, zapustiti ta lepi košček sveta za zmiraj. Če se je tudi preje junačil, tu na Savskem mostu, ko je zadnjikrat uprl svoj pogled proti domačim krajem, kolikor ga niso ovirale gore, zaplakalo mu je srce, a tudi oko mu je rosilo. Rodni dom, domača dežela, ali poznate milejših in lepših besed od teh?

„Veš kaj, v Gorico pojdiva,“ oglašil se bolj trdo Miško Zmetenko. „Ondukajšnji nadškof sprejema dečke v svoje malo semenišče. Naju gotovo tudi sprejme in potem bodejo doma tudi zadovoljni.“

Lenartu obudile so te besede sicer malo upanja, ker se je zopet spomnil svojega spričevala, vendar človek, kadar se utaplja, prijemlje se slamke, tako se je tudi on zadovoljil s tem nasvetom.

„Pa bodi!“ odvrne. „Z nama se bode nadškof menda slabo pomagal. Vendar poskusiva.“

Dolgo sta stala naša znanca še na Savskem mostu in gledala na Kranjsko stran. Bilo jima je nekako tesno pri srcu, sama nista vedela zakaj. Saj vendar nista bila na koncu sveta, če sta gledala kranjske gore, a na drugi strani prostirala se je sorodna bratska štajerska zemlja in vendar bilo jima je hudo. Nista še preje poznala teh občutkov, prvičkrat v svojem življenju čutila sta, kako je človeku, ko se proslavlja od rodne zemlje! (Dalje sledi.)

Drobtine.

* V topničarski vojašnici v Tuli na Ruskem se je te dni prepetila velika nesreča. „Gazetti del popolo“ se iz Petrograda poroča, da se je vsled eksplozije podrl in sesul velik del tega poslopja. Nad 300 vojakov je zasutih, med njimi več častnikov. Pri preiskavi se je pokazalo, da je bila vojašnica na več mestih izpodkopana in v posameznih votlinah je bilo vse polno dinamita in drugih enakih snovi. Zaprti so že več sumljivih oseb.

* Klanje na morju. Na italijanskem parniku „Giuseppe Capadono“ se je pretekli mesec izvršil grozen dogodek. Mornar, zamorec iz Filipin, Pablo Oryon, se je priplazil k čuječim mornarjem ter jednega izmed njih zabodel z mečem. Nesrečna žrtva je bil Italijan Scoto di Fazano, ki je takoj izdihnil. Med splošnim vznemirjenjem je ubežal morilec v kajuto krovnega častnika ter ga ravno tako

umiril. Razburjeni mornarji bi ga bili radi prijeli, toda ubežal je na jarbolo in čakal tam celih 24 ur. Še-le po preteku tega časa je prišel z nožem v roki nizdolu, da bi pil vodo. Takoj so ga obkolili raztogoteni mornarji in ne malo pretepli. Vendar pa se jim je še iztrgal iz rok ter skočil v morje. Nikomur ni bil znan vzrok, zakaj se je zamorec toliko raztogotil.

* Kača v želodecu. V „Linzer Volksblatt“ beremo to-le zanimivo dogodbo: Sin nekega kajzarja iz Solnograškega je hudo zbolel za boleznijo v želodecu. Bolečine so postajale vedno huje, toda nobena zdravniška pomoč mu ni mogla pomagati. Jesti ni mogel več in večkrat je moral bljuvati. Ko že dva dni ni mogel ničesar zavžiti, ponovile so se nakrat zopet neznosne bolečine. Tu pa je bruhnil iz sebe živo kačo. Bolezen je bila s tem odstranjena in mladenič popolno zdrav. Nastalo je sedaj vprašanje, kako je prišla kača v mladeničev želodec. Njegovi domači menijo, da jo je še mlado z vodo vred pogoltnil pri kakem studencu. Žival je potem rasla v želodecu. — Naj verjame — kdor more.

* Znamenito podzemeljsko jamo so zasledili v ameriški državi Arizona. Preiskovalci so se morali skoro 300 metrov daleč plaziti po trebuhu, predno so dospeli v glavni prostor. Tu so našli 3—4000 človeških okostnic razne velikosti. Misli se, da so se ti ljudje v dimu zadušili. Pri Indijanih je ta votlina na zelo slabem glasu; pra-

kuhinja v Celju", da namreč ta namerava ustanoviti dijaški dom za slovenske dijake in je tako iztrgati iz rok nemškega moloha. Kaj takega se pa pač ni sanjalo štajerskim nemčurjem, ki so že s ponosom zrlji na svoj bodoči dijaški dom, v katerem so nameravali odtujevati slovenske dijake in je pripravljati za svoje nemške janičarje. Upati smemo, da vse javkanje ne bode ničesar koristilo.

Poljski listi neprestano nasvetujejo **grofu Badenju**, da kot bodoči ministerski predsednik naredi spravo med Čehi in Nemci. „Gazeta Polska“ piše: Levica skuša prepričati Badenja, da je brez nje trdna večina nemogoča. Levica ne pomisli, da sili v koalicijo nazaj, katero je sama razbila; jako se moti, če misli Badenju ukazovati. Grof Badeni Čehov ne sme pozabiti ter naravnost odbiti, misliti mora tudi na premembe, ki jih bode povzročila prihodnja volilna reforma. V istem smislu piše „Nowa Reforma“. „Dziennik Poz.“ meni, da je sedaj prišel čas za češko poljsko zvezo.

V **Gallitji** je volilno gibanje vedno živahneje, z vsakim dnem raste tudi število kandidatov. Po vseh okrajih so lokalni odbori, ki si izbirajo svoje kandidate brez ozira na osrednji volilni odbor. Posebno živahno se giblje ljudska stranka, ki pa utegne prodreti le v nekaterih krajih.

Rusija bode zvezala baltiško in črno morje s prekopom. Projekt je že izgotovljen. Prekop bode 1600 km dolg ter 64 m širok. Čas za zidanje je proračunjen na pet let in stroški na 200 milijonov rubljev. Vidi se, da ruska vlada noče zaostati za Nemčijo, in da jo je kielski prekop dovedel do tega sklepa.

Italija. Liberalni časniki so večkrat dregali, zakaj papež ničesa ne odgovoré na razne izjave in priprave za demonstracije dne 20. septembra ob 25 letnici združenja Rima z Italijo. „Osservatore Romano“ odgovarja na ta izzivanja: „Da papež molčé na nove razžalitve, katere mu delata revolucija in revoluciji služeča vlada, je vzrok ta, ker je sramota tako jasna in nesramna, da je ni treba še posebe označiti. Papež si ohranijo oni božji mir, ki je odseval z obraza Pija IX. tudi tedaj, ko so mu grométi topovi naznanjali, da se vlada polašča zanjih pravic njegove svetovne vlade. Navzlic temu krvavi papežu srce ob bližajoči se slavnosti, ki je sramčenje cerkve in zá nj osebno razžaljenje.“ — Rudini skuša osnovati neko konservativno stranko, kot program je izdal decentralizacijo uprave. Dvo mímó, da se mu posreči poskus, kajti močno stranko bi mogel osnovati le s pomočjo odločnih katolikov. Ti pa se ne udeležujejo volitev v parlament. In ko bi se to tudi zgodilo, Rudini ne more računati na njihovo sodelovanje, ker v Italiji sta mogoča le dva politična pravca: katoliška politika z vsemi posledicami ali liberalna. Odločni katoliki zahtevajo Rim za papeža, Rudini pa priznava sedanje stanje.

Steklarski delavci v Charmaux-u še niso dosegli s svojim štrajkom nobenega pomenljivega uspeha. Občinski svet mesta Toulouse se je

odzval pozivu posl. Jaurés ter dovolil svoto 500 fr. za družine štrajkujočih delavcev, toda generalni svet je ta predlog kratkoma odklonil. Kakor se vidi, jim ne bodo dohajale podpore v tako obilni meri, kakor so poprej mislili. Sicer pa socialistični apostol Jaurés ne potrebuje nikake podpore. On lepo počiva na svojem posestvu, katero se ceni na 120.000 frankov in h kateremu pripada še 120 hektarov zemljišča ter se posmehuje ubogim trpinom, kateri so se dali zapeljati njegovim sladkim obljubam. Zadnji čas je že, da uvidijo socialisti nesrečo, v katero jih pehajo njihovi denarja in časti željni vodje in agitatorji.

Angleški agrarci menijo, da je sedaj napočila njihova doba. Zveza angleških poljedelcev je poslala vladi spomenico, v kateri zahteva zboljšanja poljedelskemu stanu. V odgovoru na to spomenico je povdarjal lord Salisbury, da vlada pripozna težnje sedanjega kmetkega stanu in da je pripravljena ukreniti vse potrebno v njegovo zboljšanje. Povdarja pa, da je bilo že pri volitvah treba gledati na to, da se izvolijo taki poslanci, ki bi resno delovali v prosep poljedelstva. Lord Salisbury toraj veliko obljubuje, toda resne volje nima, da bi kaj storil v korist propalega kmečkega stanu.

Iz **Madagaskarja** poroča francoski general Duchesne 22. t. m., da je napadel mesto Andribo ter jo vzel brez boja v teku nekaj ur. Sovražnik je bežal, ker se je zbal streljanja iz topov, ter zapustil orožje in bogato zalogo. Na francoski strani so padli le trije vojaki in trije so ranjeni. Vojaki prenašajo vse težave z največjo hladnokrvnostjo. — Cestno omrežje se marljivo gradi, da se pospešuje dovažanje živil. — Tako njegovo poročilo. Poročila z druge strani bi se morda ne glasila tako ugodno. Duchesne ne omenja one množice vojakov, katero je moral pr-takli teden odposlati domov.

Cerkveni letopis.

Češčenje 14 svetnikov-pomočnikov in novi zvonovi za frančiškansko cerkev Matere Milosti v Mariboru.

Zidanje nove frančiškanske cerkve v Mariboru lepo napreduje in povsod se kaže pri tem bogoljubnem delu vidno poseben blagoslov božji. Veliko se je sicer že storilo, pa veliko še manjka. Pred vsem želimo, da bi skoraj zapeli novi zvonovi v novih krasnih zvonikih, ki že stojita kot veličastna čuvaja prihodnjega svetišča Marijinega.

Ker smo prepričani o mogočni priprošnji svetnikov božjih, smo si tudi za to bogoljubno napravo — za novo zvonjenje — izvolili posebne svetnike božje kot naše priprošnjike in zagovornike. Zaupamo, da nam bodo naši nebeški prijatelji obudili dobrotnikov za nove zvonove in tudi za to skrbeli, da bodo novi zvonovi tako lepo popevali in tako milo doneli, da jih bodo vsi veseli, ki jih bodo poslušali.

Kateri pa so ti svetniki? Poslušajte, dragi Marijini otroci in častilci! Izmed velikega števila nebeških priprošnjikov si je krščansko ljudstvo že pred

ter je to razodel tudi svoji ženi, ko je prišel iz cerkve. „Hvala Bogu“, pravi žena, sedaj ti lahko povem, da so nocoj neznani tatovi vse pivo iz naše kleti pokradli.“ „Na, da bi jih . . .“ — „Mož, spomni se vendar Jobove potrpežljivosti!“ „Stara, bodi mirna! Job celo svoje življenje ni imel tolikih sovod piva v kleti, kakor jaz!“

* **Trpinčenje vojaka v Nemškem.** Nov dokaz nemške brutalnosti: Neki stražmešter v Berlinu je ukazal pretepsti nekega vojaka, ki se je pri vaji nekaj pregrešil, in sicer so ubogega vojaka topli njegovi tovariši s šibami po golih podplatih. Udrihali so z živinskim veseljem in s tako silo, da je trpinčenemu vojaku počila neka žila, vsled česar je umrl. Živinsko surcvega stražmeštra so sicer za sedaj priprli, a radi trpinčenja vojakov se na Pruskem, pa tudi drugod, še ni nikomur nič zlega storilo.

* **Atentat na Rotšilda v Parizu.** Dne 24. t. m. popoldne odprl je uradnik Rotšildove banke v Parizu, Jakobsky, svojemu gospodarju namenjeno pismo. V omotu bila sta dva komada tankega kartona in vmes razstreljiva tvarina. Ko je Jakobski raztrgal emot, vnelo se je razstrelivo, oslepilo uradnika na levem očesu in mu odtrgalo jeden prst desne roke. Ubogega uradnika, ki je po naključju postal žrtev Rotšildu namenjenega atentata, prenesli so v bolnišnico. Ne ve se, kdo je pripisal to peklensko pismo.

več stoletji izvolilo nekatere svetnike, katerim je izkazovalo posebno češčenje in do njih imelo posebno zaupanje, in te svetnike božje je zedinilo v posebno družbo ter jim dalo častno ime: svetniki-pomočniki, to je, ki pomagajo v hudih dušnih in telesnih stiskah. Število teh svetnikov je 14 in se tako-le imenujejo: sv. Blaž, sv. Jurij, sv. Erazem, sv. Vid, sv. Ahacij, sv. Margareta, sv. Krištof, sv. Pantaleon, sv. Cirjak, sv. Ilj, sv. Evstahij, sv. Dionizij, sveta Katarina in sv. Barbara.

Tem mogočnim svetnikom-pomočnikom smo priporočili srečno vlivanje novih zvonov ter jih použno prosili, naj nam obudijo mnogo mnogo blagih dobrotnikov, da zamoremo poplačati vse dolgove, ki jih še imamo za nove zvonove. Vi pa, dragi Marijini otroci in častilci, ki ste že toliko storili za Marijino cerkev v Mariboru, združite se z nami vred v goreči molitvi in priporočite tudi Vi naše bogoljubno delo mogočnim 14 svetnikom-pomočnikom in mi zaupamo, da boste v kratkem času jeden drugemu klicali, ko boste zaslišali milo petje novih zvonov:

Čuj, kak sladka melodija!
Zvonov glas se sliši zdaj:
„Češčena bodi, o Marija,
Božja mati, vekomaj!“

Frančiškanski samostan v Mariboru, dne 11. avgusta, t. j. na praznik svete device-mučenice Filumene, 1895.

P. Kalist Heric,
predsednik Marijine družbe v Mariboru.

Slovstvo.

Krištofa Šmida sto majhnih pripovedek za mladino. Poslovenil Ivan Tomšič. Drugi popravljeni natisek. V Ljubljani 1895.

„Robinzon“. Povest za slovensko mladino. Se-stavljena po najboljših izdajah. V Ljubljani 1895. — Obe knjižici je založil in izdal I. Giontini. — Pripovedke Krištofa Šmida so znane vsacemu mladinoljubu, da jih sme brez skrbi dati mladini v roke. —

Tudi Robinzon je skrbno prirejen. Le nekatere podobe nam ne ugajajo, ker je tudi ta knjiga namenjena mladini.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. avgusta.

(Gospod Ivan Tavčar, govorite resnico!) Na zadnjem shodu v Črnomlju je g. Ivan Tavčar, kakor poroča včerajšnji „Narod“, govoril tudi nastopno: „In, ali ste čuli, s kakim veseljem je na zadnjem katoliškem shodu v Mokronogu poslanec Ignacij Zitnik pripovedoval svojim volilcem, da so imele dolenske železnice konec decembra meseca ogromen primanjkljaj? Verujem, da bi bilo gospodu Ignaciju Zitniku prav, če bi imele dolenske železnice malo dohodkov, ker bi potem imeli priliko, grmeti proti slovenskim liberalcem, češ, ti so glasovali za deželno garancijo pri dolenskih železnicah, in sedaj jih križajte, ker bo morala dežela doplačevati k tem železnicam!“ — A Ignacij Zitnik je govoril v Mokronogu to-le: „Te železnice so se mnogi veselili in napovedali zlato dōbo za Dolensko. A če je istinita govorica, da je imela dolenska železnica letos po zimi v štirih mesecih do 70.000 gld. zgube, potem gorjé deželi, ki je prevzela garancijo. Gg. državnih poslancev v prvi vrsti bodi skrb, da država prevzame prej ko mogoče to železnico v svojo upravo in oskrb.“ — Kdo torej slepi ljudstvo, ali Ivan Tavčar, ki dr. Zitniku podtika besede, katerih ni govoril, ali poslednji, ki je izražal le bojazen, da bode morda morala dežela kranjska vsled slabega prometa plačevati znatno svoto vsled poročstva za prioritete obveznice. Isto je naglašal očem dolenske železnice gospod Šuklje 7. aprila 1892 v deželnem zboru. Proti nam je vse dobro. Sicer pa naj primerja razsodni bralec Tavčarjeve besede: „To bi ne bila kaka posebna nesreča, če bi dežela kranjska tu in tam plačala kak tisočak na korist ubogi dolenski“ — in dr. Zitnikove: „Gg. državnih poslancev bodi skrb, da dežela prevzame, prej ko mogoče, to železnico v svojo upravo in oskrb“. Da, dežela kranjska naj plača zanašdel stotisočak za ubogo dolensko, samo — kje se bode dobil? Ali ne bo treba ti „ubogi dolenski“ ravno tako oddajati pomnožene deželne doklade, kakor „ubogi Notranjski in Gorenjski“? Hinavstva seveda ne smemo očitati vsled tega g. Tavčarju, toda malo bolj trdna krepelca naj pa le vzame v roke, ko gre nad nas, da se mu ne bodo pri vsakem mahljeju že v zraku lomila.

(Gospod Tavčar in — čast!) V Crnomlju je rekel gosp. Tavčar mej drugim: „Gotovo je, da je tisti, ki mi vzame čast in pošteno ime, tat v pravem imenu besede. In zagradel je vsi ti mladi voditelji nasprotne nam stranke, ki silijo v areste, slabi zastopniki naše vere, katera nas uči ljubezni in vdanosti, in slabi zastopniki so tudi svojega naroda, ker jemljejo čast ne samo svojemu bližnjemu, temveč tudi svojemu bratu, s kojim ga vezeta vera in jezik.“ — Tako je govoril gosp. Tavčar, pisatelj „Ivana Slavljaja“, „Mrtvih src“, povestij „iz l — ga pogorja“, predsednik „Narodne Tiskarne“, ki je pošiljala „Pavliho“, „Brus“, „Delavca“ in še pošilja „Slovenski Narod“ in „Ljubljanski Zvon“ mej slovenski narod, tako je govoril mož, o katerem se sploh javno trdi da je spisal najumazanejši pamflet na duhovski stan „4000“, mož, ki si je s svojimi napadi na našega škofa in na slovensko duhovščino zaslužil častno mesto mej „slobodoumniki“ vseh narodov. — Mi ga vprašujemo: Ali nima ljubljanski knez in škof tudi pravice do svoje časti? Ali nima dr. Mahnič, kateremu ste razven „človek“ že vse priimke obesili na vrat, svoje časti? Ali nima slovenska duhovščina vsaj toliko pravice do dobrega imena, kakor kak liberalce? Sodbi poštenih Slovencev prepuščamo, kakšno ime zasluži tak mož, ki obsoja kot odvetnik, dobro poznavajoč, zakaj se vse lahko naperi tožba za žaljeno čast, možé, ki s požrtvovalnim navdušenjem branijo čast božjo, svojih padpastirjev — svojega stanu in svojega naroda? — Sam se je sodil.

(Letošnjih duhovnih vaj) se udeležuje s prevzvišenim knezoškofom 85 duhovnikov ljubljanske škofije.

(Rešitev prošelj za državno posojilo, oziroma podporo.) Prošnje hišnih posestnikov kranjskega in kamniškega okraja so sedaj rešene. Dotične intimacije so se že odposlale okr. glavarstvu v dostavo prosilcem. Iz kamniškega okraja se je predložilo 4900 prošelj. Tudi prošnje posestnikov postojnskega, logaškega, krškega, litijskega in kočevskega okraja bodo kmalu rešene ter se vroče rešitve že tekom prihodnjega tedna.

(Umrli) je včeraj zvečer, kakor se nam iz Kroke poroča, bivši mnogoletni župan Janez Ev. Zupan v visoki starosti 80 let. Rajni je bil odločen narodnjak, podpiratelj narodnih društev ter prav intimen prijatelj pokojnega dr. Janeza Bleiweisa.

(Narodno-napredno gospodarstvo pri črnomeljski mestni hiši.) Pot me je pripeljala v starodavni Črnomelj. Veliko sem že bral o uzornem gospodarstvu črnomaljskega mestnega zastopa. — Sam sem se hotel prepričati, da Slovencem belohlače Črnomaljšee postavim v izgled. In res! Ko pridem pred mestno hišo — ostrmim! Kaj boste vi Ljubljančanje s svojim potresom in s svojimi podporami — les se pridite učiti, kakošna mora mestna hiša biti, če tudi potresa ni. — Na cestni strani je zdobljenih nič manj nego dvanajst „šip“, — Hiša ne kaže samo opeke na strehi, temveč tudi ob straneh, ker je omet že zdavnej odpadel. Sploh sem se čudil, kako zamorejo napredni in razsvitljeni Črnomaljšci v taki hiši sklepati tako modre reči. — Škoda, ker ni fotografa-amaterja, da ohrani nje podobo še poznejšim rodovom! — Res! Gospod Setina, kakor ste rekli na liberalnem shodu — „premalo delate“. — Če že ne znate sami „šip“ vdelovati, dobite vsaj kacega Čiča, kateri bode za par soldov mestna okna popravil. Br., popotnik.

(Učiteljem v deželni prisilni delavnici) je dež. odbor imenoval g. A. Saksa, učitelja v Vipavi.

(Konjsko dirko v trab) priredi konjerejski odsek c. kr. kmetijske družbe kranjske v St. Jerneju na Dolenjskem v ponedeljek dne 9. septembra t. l., in sicer v prvih dveh oddelkih samo za kmetijske posestnike, v drugih oddelkih za vse brez izjeme. Dirka bode popoldne ob 2. uri na novem dirkališču I. dirka tri- in štiriletnih kranjskih žrebcev in kobil, daljava 1600 metrov, tri darila: 200, 100 in 50 kron. II. dirka starejših kranjskih žrebcev in kobil, daljava 2400 m., tri darila: 100, 50 in 25 kron. III. dirka za konje vsake starosti, ki so najmanj pol leta lastnina istega posestnika; daljava 2400 metrov, štiri darila: 100, 50, 25 in 25 kron. IV. gospodska dirka s parom konj brez razločka na spol in starost; daljava 2400 metrov; dirka se vrši, če se oglašijo trije tekmovalci; častno darilo srebrna namizna oprava v vrednosti 100 kron. Vdeležitev pri dirki treba naznaniti pismeno ali na dan dirke ustno do 12. ure obč. uradu v St. Jerneju. Več o določbah na lepahih!

(Iz Zirov), dne 24. avg. Za potresno podporo so se tudi pri nas pridno oglašali, akoravno potres tukaj ni naredil skoraj nobene škode. Nekdo je bil namreč tega mnenja, da nam bode država denar kar v žepu tlačila; a najbrže bomo komaj za zemlje dobili. — Pač pa je naredila zadnja povodenj ob vodi ležečim njivam in travnikom občutno škodo. Ravno zoranim in obsejanim njivam je vzela rodovitno prst, nanesa pa je obilo kamenja. Bog zna, ali se bo nas gosposka kaj spomnila in nam polajšala naš težavni stan! Pred nekaj leti, ko je povodenj naredila tudi veliko škodo, so nam premilostljivi cesar podarili znatno svoto v pomoč. Kako se je pa ta denar porabil, je še tajno. Menda niso se računi izgotovljeni ter skoraj gotovo tudi ne bodo, ako ne bo kdo poprašal na pravem mestu, kar se pred ali pozneje gotovo mora zgoditi.

(Pri današnjem kapitelju), ki se vrši v Novem mestu, bili so izvoljeni: provincijal: Placid Fabiani, kustos: p. Romuald Jerab, definitorji: p. Viktor Jerančič, p. Hugolin Sattner, p. Inocencij Koprivec in p. Jožef Bizavičar.

(Ponesrečil se je) Janez Cimerman iz Tomažje Vasi v župniji Bela Cerkev na Dolenjskem dne 21. t. m. pri kopanju novega vodotoka za Savo, nasproti Gamelnom v župniji šmartenski pod Smarno Goro. Padel je kaka 2 metra visoko na kup kamenja, zlomil si v ramenih roko, ter se najbrže tudi poškodoval v notranjem, da je moral na mestu previden biti. Pozneje je bil prepeljan v bolnišnico.

(Konjski sejmi v Novem Mestu.) Deželna vlada je dovolila vsled prošnje mestne občine novomeške, da se smejo prodajati konji ob že obstoječih živinskih sejmih, namreč v torek po sv. Antonu (17ega januv.), torek pred sv. Jurijem (24. aprila), torek po sv. Jerneju (24. avg.), torek po sv. Lukežu (18. oktobra) in prvi torek v adventu. Ravno tako se smejo raztegniti na prodajo konj tudi živinski sejmi na prvi ponedeljek vsacega meseca.

(Imenovanja pri pošti.) Stavbinski eleve pri poštne in brzojavnem vodstvu v Trstu, g. R. Carrer, je imenovan provizoričnim stavbinskim pristavom. Inženirjem sta imenovana pri tem ravnateljstvu stavbinska pristava gg. Ant. Stegu in Vinc. Umfer.

(Tatvina.) V noči od 20. na 21. t. m. so ukradli neznani tatovi posestniku Francu Žabkarju v Gorenjih Prekopih pri St. Jerneju iz odprtega hleva dva konja v vrednosti 220 gld. Skoro gotovo so bili zopet cigani zraven.

(Izpred porotnega sodišča.) Ant. Božnar, tesar, doma iz Ločivnice, fare sorške, je bil danes dopoldne obsojen na 4 leta težke ječe, ker je majnika meseca svojega tovariša Peršina v St. Vidu pri Ljubljani tolikanj poškodoval, da je za ranami umrl.

* * *

(Celjski Nemci) so hoteli na cesarjev rojstveni dan pokazati svojo nevoljo radi — slovensko-nemške gimnazije. Pa listih se je poročalo, da bodo vprizorili „demonstracijo“. — Toda premislili so se. Sedaj bobnajo po svetu, da so slovesno obhajali cesarjev rojstveni dan ter da so cesarju odposlali vdanostno brzojavko. Patrijotizem celjskih Nemcev je tedaj neomadeževan. Bismarkov nauk — ni bil zastoj!

(Štajerske norišnice.) Koncem l. 1893 je ostalo v 5 zavodih 936 umobolnih. Leta 1894 je bilo na novo vsprejetih 269 moških in 188 žensk — torej skupno 1393 bolnikov. Mej letom je bilo ozdravljenih 133, zboljšanih 82, v druge zavode poslanih 98 in umrlih 138. Koncem leta 1894 je tedaj ostalo v zavodih 475 moških in 467 žensk — skupno torej 942 bolnikov. — Od l. 1894 vsprejetih umobolnih je bilo 279 samskih, samo 3 zakonski in 1 vdovec.

* * *

(Koroške novice.) Minulo soboto so otvorili na Križni gori ob Celovcu na novo zidani stolp, raz kateri je zelo lep razgled po Celovcu in okolici. — Kor. gospodarsko društvo ima svoj 23. občni zbor dne 21. in 23. sept. t. l. v Treibach-u. — V zadnjem času se hudo množijo požari. Zadnje nedeljo je gorelo zopet na več krajih, najhujše v Trutnjem pri Grabštanju. — Koroške požarne brambe so imele dne 25. t. m. skupen shod v Pliberči z običajnimi velikonemškimi demonstracijami. — Notar dr. Iv. Watzka je premeščen iz Milstata v Murau. — V soboto je pogorelo pri Beljaku 5 poslopij. — V Beljaku se je obesila posestnica R. Niderdorfer. Zmešalo se jej je.

* * *

(Sumljiva bolezen v Trstu.) Kakor znano, se je pojavilo v Galiciji že več slučajev kolere. To bolezen pa je baje zanesel v Trst neki poljski žid, katerih je sedaj vse polno v Trstu, koder kupujejo cedre za svoja bogoslužna opravila. Omenjeni žid se je nastanil pri neki ženski v ulici d. Beecherie št. 8. Kar nenadoma ga je prišla huda driska in bljuvanje. Pozvani zdravnik ga je dal odvesti v osamljen oddelek mestne bolnišnice. Natančnejša preiskava bode pokazala bistvo bolezni.

* * *

(Praški vlak preložen.) Vlak na narodopisno razstavo v Prago preložen je na dan 7. septembra ob 5:45 popoldne na mnogostranske želje rodoljubov, ki se sedaj ne bi mogli udeležiti izleta, pač pa se ga gotovo udeleže dne 7. septembra.

(Pomočni odbor) za hišne posestnike ima svojo pisarno zopet v hiši banke „Slavije“ v Gospodskih ulicah. Od 8.—12. ure dopoldne in od 3.—6. ure popoldne se brezplačno izdeljujejo prošnje za posojilo.

(Samomor.) Včeraj dopoldne ob 10. uri se je obesil v svojem stanovanju nasproti gledališču zasebnik Jakob Jaklitsch. Pravijo, da ga je potres silno zmešal. Preselil se je v Budimpešto, potem v Gradec, v Kočevje in se zopet povrnil v Ljubljano. Vedno je tožil, da ga glava boli.

(Zdravje v Ljubljani) od 18. do 24. avg. t. l.: Število novorojencev 6, umrlih 23, mej njimi za tifuzom (legarjem) 1, za jetiko 3, za želodčnim katarom 4, vsled mrtvouda 1, vsled starostne oslabelosti 2, vsled nezgode 1, za različnimi boleznimi 11. Mej njimi je 7 tujcev in 11 iz zavodov. Za infekcijskimi boleznimi so oboleli 3 za vratico.

(Policijska kronika.) Mestna policija aretovala je od 26. do 27. t. m. 12 oseb, in sicer: 2 zaradi tatvine, 4 zaradi potepanja in beračenja, 4 zaradi pijanosti in razgrajanja, 1 zaradi neizkazanega bivališča in 1 zaradi prestopka po § 324. k. z. — Zaradi tatvine bila sta prijeta Alojzij Droč in Janez Fornazevič, delavca pri stav. mojstru Jaromiru Hanušu, ker sta svojemu gospodarju ukrala 8 koecev vrednih 14 gld. 40 kr.

Darila vsled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Zbirka neimenovanih 63 gld. 46 kr.; administracija časopisa „Narodne Novine“ v Zagrebu nadaljno zbirko 23 gld. 50 kr.; županstvo v Oppenbergu zbirko 7 gld.; neimenovan na Dunaju 4 gld.; g. dr. Fr. Zbierzechowski v Slatini na Hrvatskem 3 gld.; administracija časopisa „Weltblatt“ na Dunaju 1 gld.

Društva.

(Katoliška družba) ima prihodnji torek 3. septembra 1895 na Rožniku sveto mašo za žive in umrle družbenike zjutraj ob pol šestih z darovanjem za uboge podpirane od Vincencijeve družbe.

(Zaveza kranjskih gasilnih društev) je imela, kakor smo že poročali, v nedeljo dne 25. t. m. v mestni dvorani svoj občni zbor, kateri je bil dobro obiskan. Gosp. Doberlet društveni predsednik je začel zborovanje s primeranim nagovorom. Gospod Murnik je zastopal deželni odbor. Gosp. Trošt je poročal o društvenem delovanju v preteklem letu. Dobro je ožigosal „Südmark“, katera je po potresu poslala nekaj podpore ne na gasilce sploh, temveč le na nekatere člane nemške narodnosti. Gosp. blagajnik Ahčin je poročal, da je imelo društvo od 1. avgusta 1894 do 10. avgusta 1895 2090 gld. 33 kr. dohodkov. — Blagajnični prebitek znaša 186 gld. 70 kr. — Vsled potresa poškodovani člani dobili so 1000 gld. podpore. Prihodnji občni zbor bode zaveza imela v Novem Mestu, ker bo odotno gasilno društvo obhajalo 20 letnico. — Gasilno društvo v Dobu je nasvetovalo, naj bi deželni zbor vendarle ukrenil, da se gasilnim društvom, ki so v ptuje občine poklicana na pomoč, povrnejo stroški. Gospod Murnik je obljubil, da se bode ta prošnja ugodno rešila.

(Vabilo k veselici kropinsko-kamnogoriške podružnice družbe sv. Cirila in Metoda,) ki bode v nedeljo dne 1. septembra t. l. v prostorih gostilne pri „Jarmu“ v Kropi. — Vspored: 1. Nagovor. 2. Petje. 3. Velika coprnja, izvajana po slavnoznem čarovniku Jon Harizonu. 4. Komičen prizor. 5. Srečkanje. 6. Prosta zabava. — Začetek ob polu 5. uri popoldne. — Vstopnina 10 kr. — Preplačila se gledé na dobrodelni namen hvaležno sprejemajo. — Blagovoljna darila za srečkanje sprejemajo gg.: prvomestnik J. Pogačnik v Podnartu, tajnik Josip Korošec v Kropi in blagajnik Fran Lavtižar v Kamni Gorici.

O d b o r.

Narodno gospodarstvo.

Delavsko konsumno društvo.

Korist nove zadruge je opazil že vsak, tudi tisti, kateri ni še zadržnik.

1. Večina prodajalnic s specerijskim blagom je vsled osnovanja delavskega konsumnega društva s cenami pri raznovrstnem blagu odjenjala.

2. Vsak zadržnik dobi letno dividendo. Če tedaj tudi vsak posamezni zadržnik pri zadruzi morda plača isto ceno kot v prodajalnicah, vendar ob letu dobi nazaj obresti od novcev, za katere je kupoval v zadržni prodajalnici.

3. Čim več je zadržnih konsumentov, tem ceneje se bode lahko prodajalo.

4. Dobiček, kateri se daje velikim kapitalistom, ostane v žepu delavca, kateri kupuje v zadržni prodajalnici.

5. Zadruga ima tudi namen in nalogo, da bode skrbela za obleko, katera se bode mogla plačevati na obroke. Prodajala se bode v obrokah po isti ceni, kakor bi se takoj v gotovem novcu plačala. — Sedaj imajo razni obrtniki pri tem največji dobiček.

Zadruga deluje že od 7. julija t. l. prav dobro. Prometa je imela blizu 6000 gld. V zalogi ima tudi izborna istrsko črno in belo vino, kakor tudi „tirolca“ v treh vrstah.

Telegrami.

Starigr, 28. avgusta. Pri včerajšnji občinski volitvi je bil s 27 glasovi izvoljen županom g. Janez Škrbec, posestnik v Podcerkvi; občinskim svetovalcem pa gg. Janez Planecki, Janez Palčič, Andrej Leksan in Anton Ponuda. Vsi so odlični pristaši kat. narodne stranke.

Dunaj, 27. avgusta. Umirovljeni predsednik upravnega sodišča grof Rihard Belcredi, je odposlal drugemu predsedniku upravnega sodišča dopis, v katerem se zahvaljuje za skazano mu zaupanje in naklonjenost ter se poslavlja od svojih nekdanjih uradnikov.

Bilek, 27. avgusta. Državni finančni minister Kallay je dospel danes dopoldne ob 10. uri.

Belgrad, 27. avgusta. Razni listi poročajo, da je metropolit Mihael nevarno zbolel.

Cetinje, 27. avgusta. V barsko pristanišče je dospel parnik „Rostow“, na katerem se nahaja darilo ruskega cara za Črnogoro, namreč 30.000 pušk, 15 milijonov patronov, več topov, mnogo dinamita in drugih vojnih potrebščin.

Tione, 27. avgusta. Po požaru provzročena škoda, brez posrednje, znaša 300.000 gld. Mesto je vničeno; darovi dohajajo.

Berolin, 27. avgusta. „Nordd. allg. Z.“ se pritožuje nad vedenjem socijalnodemokratske stranke povodom patrijotičnih spominskih slavnostij ter obžaluje, da sedanji zakoni ne dovoljujejo, preprečiti take nedostatke in kaznovati razžaljenja cesarja Viljema. Čas je že, da vlada zahteva potrebnih zakonov in energično prepreči vsake izgrede.

London, 27. avgusta. Slatin paša je odšel danes v Pariz, Bruselj in na Dunaj. Sredi oktobra se povrne nazaj na Angleško, od koder pojde koncem istega meseca v Egipet.

Tiflis, 27. avgusta. „Tifliser Zeitung“ objavlja oklice armenskih škofov na ruske Armence, v katerem se pozivljajo, naj pomagajo turškim Armencem. Neko poročilo iz Beirutu pripoveduje o oboroženi roparski tolpi, ki je napadla armenski samostan in v njem nahajajoče se romarje.

Foulard-svila 60 kr.

do gld. 3-35 meter, — japonska, kitajska itd. v najnovejših vzorcih in barvah, tudi črna, bela in barvena **Henneberg-svila** od 35 kr. do gld. 14-65 meter — gladka, progasta, križasta, vzorčasta, damasti itd. (ok. 240 razn. kakovostij in 2000 razn. barv, vzorcev itd.) **Poštnine in carine prosto na dom.** — Vzorec prosto na dom. — Dvojnati pisarni porto v Svico.

Tovarne za svilo G. Henneberg
44. in kr. dvorni zalagatelj, **Curth.** 17-11 2

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v kurzem listu
raznamovanih
menic in vrednostij

Umrli so:

27. avgusta. Rajmund Francot, restavratörjev sin, 2 meseca, Marije Terezije cesta 26, želodčni in črevesni katar. — Marija Kosmač, kurjačeva hči, 2 leti, Cesta na Rudolfovo železnico (baraka) za davico. — Helena Gilmayer, delavčeva hči, 2 leti, Trnovske ulice 6, črevesni katar.

V bolnišnici:

25. avgusta. Simon Bartol, gostač, 61 let, vsled raka.
26. avgusta. Terezija Sova, čevljarjeva žena, 43 let, plućnica.

Tujci.

26. avgusta.

Pri **Stonu:** Pribram, Gell, Marušič, Potočnik, Glück, Wurm z Dunaja. — Felgelstok iz Marežali-ja. — Kravanja iz Cirknice. — Tunkl iz Olomuca. — Kaufman, Tissen iz Gradca. — Moline, Mally iz Trbiča. — Cirheim, Kahn iz Maribora. — Bergauer, Greenham, Lloyd, Kosak iz Trsta. — Primšar iz Podmolca. — Rogall iz Berolina. — Orasche iz Spitala. — Marušič iz Gorice. — Labraise iz Monakovega. — Fleischer iz Rihnova. — Fiorell iz Bolzana. — Spitz iz Pečuha. — Mayer iz Brody-ja. — Havas iz Vel. Kaniže. — Visutin iz Gradiške.

Pri **Mallcu:** Goldsteiner, May, Winter, Wlehl, Löt, Angl, vitez Imhof, Vogl, Singer, Rothenberg, Moravec, Koringner, Hanaek, Alschinger z Dunaja. — Rudolf iz Trnovoga. — Riboli in Pulja. — Bookmayer iz Mödlinga. — Jaut, Vrbanič, Höger iz Gradca. — Seidel iz Jablonca. — Rabanus, Cramer, Hackenberg, Edelhoff iz Barmena. — Terpotitz iz Trbovelj. — Kremdešek iz Velikoveca. — Hiebel iz Steyra. — Kump iz Wels-a. — Megaj iz Stor. — Gruden z Vrhnike. — Hoffmann iz Kočevja. — Knoll iz Glogau-a. — Krek iz Cerkelj. — Pfook iz Nanolja. — Glaser iz Trsta. — Šare iz Planine. — Gailand iz Novega Mesta. — Hudl iz Mirne Peči.

Pri **Južnem kolodvoru:** Bintini iz Trsta. — Gerstl iz Neunkirchen-a. — Oberdorfer, Plesser iz Pulja. — Neumann in Naberschnig z Reke. — Šašel iz Mokronoga. — Koscher iz Celovca. — Drachsler iz Trnovoga. — Hvalizo iz Gorice.

Pri **bavarskem dvoru:** Weber iz Kočevja. — Gowl z Dunaja. — Rosmann iz Spodnjega Loga. — Lorenz z Jesenice. — Sket iz Št. Jurja. — Kramar iz Trsta.

Tržne cene v Ljubljani

dné 24. avgusta.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, m. st.	7	Špeh povojen, kgr. . .	66
Rež, „	6 20	Surovo maslo, „ . . .	75
Ječmen, „	6 20	Jajce, jedno „ . . .	2
Oves, „	6 50	Mleko, liter „ . . .	10
Ajda, „	6 50	Goveje meso, kgr. . .	64
Proso, „	7 80	Telečje „	64
Koruza, „	7 40	Svinjsko „	70
Krompir, „	3	Kostrunovo „	38
Leča, hktl. „	12	Piščanec „	35
Grah, „	10	Golob „	15
Fizol, „	12	Seno, 100 kgr. . . .	1 70
Maslo, kgr. „	90	Slama, 100 „	1 96
Mast, „	66	Drva trda, 4 kub. m.	7 50
Špeh svež, „	58	„ mehka, 4 „ . . .	5

Meteorologično poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Mokrina v 24. urah v mm.
27	9. zvečer	739.6	17.4	sr. svzh.	jasno	
28	7. zjutraj	739.7	12.3	sl. svzh.	megla	0 0
	2. popol.	739.4	25.5		jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 17.4°, za 0.2° pod normalom.

Vpis tvrdke.

V Ljubljani trdka „Johann Ješ“, trgovina z lesom v Strmei (nemški).

Izbris tvrdke.

V Ljubljani tvrdka „Anna Hartmann in Laibach“ (nemški).

Izbris prokure.

V Ljubljani pri tvrdki: „August Tschinkel Söhne“ — Oskarju Tschinklu podeljena prokura v zadržnem registru (nemški).

Ivan Jax

v LJUBLJANI na Dunajski cesti št. 13
v Tavčarjevi hiši.

Tovarniška zaloga
552 50-46 vsakovrstnih

šivalnih strojev, byciklov,
tryciklov,
velocipedov itd.

Ceniki zastoj in franko.

Najboljše, svetovno črnilo za čevlje!

Kdor hoče imeti svoje obuvalo lepo temno-črno se lesketajoče in si je želi ohraniti trpežno, kupi naj edino le

Fernolendtovo črnilo za čevlje

c. kr. dež. priv. to-
varne. ustanov.
leta 1835 na Dunaji.

Povsod v zalogi.

Radi premnogih malovrednih ponarejanj pazi naj se natančno na moje ime: **St. Fernolendt.**

Priporočam tudi ličilo za čevlje, snov za ohranitev usnja, univerzalno nepremočno mazilo. Vsakovrstne tinte, svetla naravna crme za svetlo usnjato obuvalo in pisarni pečatni vosek. 10 52-33

Isce se orgljavec.

Službo zamore nastopiti takoj. Pojasnila daje farni urad v Šmartnem pod Smarno Goro.

501 5-2

M. Trček, župnik.

„Sičara“.

(491 24-10)

Največja izbora

najboljše kakovosti

sraje za gospode, ovratnikov,

manšet.

Najnovejše raznobarvne kravate, srajce za hribolazce, prof. Jäger-perilo, obujki (Socken), mrežasti telovniki, žepne rute, najraznovrstnejše rokavice itd. 412 9-9 b

po najnižjih cenah

v trgovini z lišpom, modnim blagom in drobnino

K. Recknagel

v Ljubljani, Mestni trg št. 24,
nasproti rotovžu.

Konjski cvet

(pomnoženi restitucijski tok)

steklenica 1 gld., 5 steklenic 4 gld.

rabi se za drgnjenje v krepilo konjskih udov. Ta cvet, mnogo let po izkušenih živinozdravnikih in od praktičnih poljedelcev priznan kot krepljen, lajša otrplost konjskih udov ter služi v krepilo pred in v restitucijo (očvrščenje) po kakem trudapolnem delu.

Skušena redilna štupa za živino,

za konje rogato živino, ovce, prašiče i. t. d.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim uspehom večinoma po hlevih, ako živinče ne more jesti; zboljšuje mleko.

Zametek z rabilnim navodom vred velja 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

priporoča in razpošilja na vse strani s prvo pošto

lekarnar

113 29

Ubald pl. Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko.

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,

I. Bezirk,

Stefansplatz

Nr. 11, Parterre.

PRIPOROČILNA NAZNANILA

domaćih konservativnih obrtnikov in trgovcev, katera naj oenja naši naročniki in čitatelji „Slovenca“ blagovolijo uvaževati.

Anton Presker
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta 16
priporoča se čast. duhovščini in sl. občinstvu
za izdelovanje vsakovrstne obleke
V zalogi ima tudi narejene obleke
za gospode in dečke. — Obleke od 7 gld.
50 kr. do 24 gld., površnike od 6 gld.
50 kr. do 22 gld., nepremočljive haveloke
od 7 gld., 50 kr. do 12 gld., haveloke iz
veljblodove dlake (Kameelhaar) od 12 gld.
do 17 gld., mantile in plašče za gospe itd.
Naročila za izdelovanje oblek po meri
izvršujejo se točno in po poljubnem kroju.
Za dobro blago se jamči.

Uradne
in trgovske
KOVERTE
s firme priporoča
KAT. TISKARNA
v Ljubljani.

Josip Tomec
usnar in zaloga usnja
v Ljubljani
Streliške ulice
priporoča preč. duhovščini in slav. občinstvu
trpežno doma strojeno
usnje za vsakovrstno
porabo, po nizki ceni.

Laneni firnež
najboljše kakovosti, dobiva se pri
Adolfu Hauptmannu
tovarna za firnež
v Ljubljani, Sv. Petra cesta.
Ilustrovani ceniki potrebščin za obrtnijstvo, šolo in za
dom zastoj in franko.
Prodaja na debelo in drobno.

Karol Dostal
tapetnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 31
se priporoča v najkulantnejše izvrševanje
vseh v svojo stroko spadajočih del, kakor
modrocev na peresih, žimnic, garnitur itd.
Cene nizke.

Janez Dogan
mizarski obrt in zaloga pohištva v Ljubljani
Dunajska cesta v Medjatoji hiši
priporoča preč. duhovščini in sl. občinstvu
svojo izvrstno urejeno
zalogo divanov, žimnic, omar, stolon,
postelj itd.
Cenilniki s podobami so franko na
razpolago.
Najnižje cene, izborna blago.

Valentin Šubie
podobar in pozlata v Poljanah nad
akoj Loko
priporoča se preč. duhovščini in cerkvenim
predstojništvom v izvrševanje vsakovrstnih
podobarskih del
z zagotovilom poštenega in solidnega dela po možno
nizki ceni.

J. Kopac,
svečar v Gorici,
Voščarna Prodajalnice
Solčanska cesta 9, Gospodarska ulica
priporoča veleč. duhovščini, cerkv. oskrb-
ništvom ter sl. občinstvu garantirane, pristne
čebelno-voščene sveče
kg. po gld. 2-45. Sveče slabijih vrst za
pogrebe in drugo uporabo prav po nizki
ceni. V veliki izbiri so tudi voščeni zviti,
okrašeni in preprosti po najnižji ceni.

Valentin Accetto
— zidarSKI mojster —
v Ljubljani, Opekarska cesta št. 55
priporoča se preč. duhovščini in slavnemu
občinstvu, podjetnikom in društvom v vsa
— v zidarsko stroko spadajoča dela —
bodisi novih stavb, cerkvenih in zasebnih
poslopj, kakor tudi vsakovrstna poprav-
ljanja, vzdavanja in postavljanja lončenih
štedilnih ognjišč, polaganje vsakovrstnega
tudi cerkvenega tlaka, vse po najnižji ceni.

Matija Horvat
čevljarSKI mojster v Ljubljani, sv. Petra cesta 32
priporoča se preč. duhovščini in slav. občinstvu
v naročanja raznovrstnega
obuvala
katera izvršuje cenó, pošteno, iz zanesljivega blaga
od najpriprostejših do najfinjših oblik.

JOSIP ŠUBIC
kipar v Gorenji vasi nad Skofjo Loko
priporoča se preč. duhovščini in slav.
občinstvu za izdelovanje
kipov iz lesa in kamena, novih
oltarjev iz lesa in marmor-cementa
v vsakojakem slogu; dalje v prenavljanje
starih oltarjev in drugih predmetov zago-
tavlja joč kar najnatačnejšo izvršitev in
nizko, delu primerno ceno.

Alojz Zorman
trgovina z moko
v Ljubljani, Florijanske ulice št. 7
priporoča vsakovrstno moko po različni
ceni, otrobe, koruzo in koruzno moko.
Prodaja na drobno in debelo ter zago-
tavlja uljudno postrežbo.

Št. 7995.

Objava.

510 2-2

Dne 31. avgusta t. l. ob 8. uri zjutraj prodajalo se bode v
deželni hiši:

star les, škrlji, opeka, žlebovi, vrata, okna,
parketi, stare peči, železje itd.

Stvari se lahko pogledajo in se kupni pogoji zvedó vsaki dan od
12. do 1. ure opoldne in od 6. do 7. ure zvečer v deželni hiši.

Od deželnega odbora kranjskega.

Najvišje pismeno priznanje Nj. c. in kr. Visokosti prejasne
gospé prestolonaslednice - vdove
nadvojvodinje Štefanije.

Kapljice za zobe

odlikovane

lekarne Piccoli „pri angelju“

v Ljubljani, Dunajska cesta.

Kapljice kanjene na pavolo in dejane v votel zob takoj
olajšajo bolečine.

588 50-42

Stekleničica 20 kr.

Ravnokar je izšel

VIII. zvezek

Kalan: Povesti.

Cena 20 kr., po pošti 23 kr.

Dobiva se v Katoliški Bukvarni in Tiskarni. —
Dobé se tudi še vsi zvezki razven prvega.

Cesarsko-jubilejne cerkvostavbene srečke po 1 gld.

20 5

Glavni dobitek

Zadnji mesec.

30.000 goldinarjev
vrednosti.

Srečke priporoča J. C. Mayer v Ljubljani.

Dunajska borza.

Dne 28. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101 gld.	—	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101	20	—
Avstrijska zlata renta 4%	122	15	—
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101	25	—
Ogerska zlata renta 4%	122	50	—
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99	80	—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1065	—	—
Kreditne delnice, 160 gld.	404	60	—
London vista	120	90	—
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59	10	—
20 mark	11	81	—
20 frankov (napoleonador)	9	5	—
Italijanski bankovci	45	75	—
C. kr. cekini	5	71	—

Dne 27. avgusta.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld.	75	kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	159	—	—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	196	75	—
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99	60	—
Tisine srečke 4%, 100 gld.	146	75	—
Dunavske vravnave srečke 5%	130	75	—
Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107	60	—
Posojilo goriskega mesta	112	—	—
4% kranjsko deželno posojilo	99	25	—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99	90	—
Prioritetne obveznice državne železnice	225	—	—
„ „ južne železnice 3%	171	75	—
„ „ južne železnice 5%	182	—	—
„ „ dolenskih železnice 4%	99	50	—

Kreditne srečke, 100 gld.	205 gld.	50	kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140	—	—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17	60	—
Rudolfove srečke, 10 gld.	23	50	—
Salmove srečke, 40 gld.	70	—	—
St. Genois srečke, 40 gld.	72	—	—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	53	—	—
Ljubljanske srečke	22	—	—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	170	75	—
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3550	—	—
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	550	—	—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	111	25	—
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	77	50	—
Montanska družba avstr. plan.	96	50	—
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	168	—	—
Papirnih rubljev 100	129	50	—

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Kavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju
najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnili vseh gospodarskih in finančnih stvarih,
potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih
papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega
obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnih.